

A gyergyószentmiklósi Benedek-kúria megőrzése és revitalizációja - Ismét megnyitotta kapuit a népművészeti alkotóház -

Június 27-én, hétfőn délből ünnepélyes keretek között ismét megnyitotta kapuját a nyilvánosság számára a gyergyószentmiklósi Benedek-kúria. A ház 1840-ben épült, a környék egyik legrepresentatívabb faépületeként tartják számon. 1955. óta műemlékként jegyzik. A '90-es évektől az önkormányzat tulajdonában lévő házban népművészeti

alkotóház működik Kisné Portik Irén néprajzkutató szakmai irányításával, az Etnographia Gyergyoiensis Alapítvány keretei között.

A épület magán viselte egy korábbi tűzeset nyomait és az idő is jócskán kikezdte már a szerkezetet. A '90-es évek elején kisebb-nagyobb, javításokat, beavatkozásokat végeztek a házon, de igencsak megérett

már az idő egy átfogó állagmegőrző munkára.

2015 márciusától kezdődően izlandi, liechtensteini és norvég alapokból indult el az a projekt, amely a kúria teljeskörű felújítását célozta. A parasztkorok stílus jegyeit magán hordozó ház június végétől ismét látogatható.

„Két alapelvet szögeztünk le: megőrünk mindent, amit csak lehet, így a régi, hiteles épületrészek visszanyerik értéküket, míg a többi részek hordozni fogják a beavatkozás nyomát – látszani fog, hogy korabeli módszerekkel és hasonló anyagokkal dolgoztunk rajtuk.” – mondta el Köllő Miklós, műépítész a megnyitón, majd hozzátette – „Előre megbeszéltünk mindent, pontosan és készült egy minta, így nem tudtak nagy tévedések lenni.”

A pincétől a tetőszerkezetig látványos az eredmény.

A pincében legnagyobb problémát a talajvíz magas állása jelentette, ez jelentősen károsította a boltozatot és a tartó íveket. A munkálatok során a téglaboltozat kijavítása, vízelvezető-rendszer beépítése történt meg. Előkerültek az egykori pincerácsok is, így mára egyrészt jobb a légáramlás, másrészt pompa vezeti ki a nagy esőzések alkalmával behúzódó vizet. A tetőszerkezeten a gerendázat megduplázása, az agyagos szigetelőanyag

kitisztítása, az improvizált kémények lebontása, valamint a tetőfedő cseréje történt meg. A munkálatok során gondosan figyeltek az ívelt szerkezet megőrzésére. Mára tiszta, átlátható felület nyílt a padlástérben, kisebb beruházással továbbfejlesztve akár kiállítótér is válhat belőle.

A régi faépületek egyik jelentős problémája – a talpgerendák korhadása itt is fennállt. Ennek kiküszöbölésére az alap körül egy szigetelő réteget, valamint egy vízelvezető réteget helyeztek be.

A hátsó helyiségben egy álmennyezet alól előkerült az eredeti – lepusztult, de menthető állapotban. Ez a mennyezet határozott nyereség, de az itt szükséges gigászi energia a kivitelező hivatás- tudatát dicséri.

A házban nyílászáró-történetet tekinthetünk meg. A kiállító teremben megtalált eredeti ablak mellett nyomon követhető, ahogyan az anyagok és a szakmai tudás fokozatosan megkopott a kollektíva idejéig.

A ház legértékesebb elemei eredeti utcai homlokzata, valamint a villamossági hálózat cseréjével a beltérben váratlanul előkerült, XIX. sz. közepéről fennmaradt díszítő festések. A végeredmény mindkettő esetén a helyi restaurátorok gondos munkájának köszönhető. Az utcai homlokzaton ismét olvasható az 1840-es évszám, jól kivehető a két vakablak és a babérkoszorús díszítések. Az enteriőrben

pedig három különböző időszak díszítő festéseit csodálhatjuk meg.

Másfél év kiesés után, a házban az Ethnographia Gyergyoiensis Alapítvány értékőrző tevékenységei, állandó és időszakos kiállításai, rendezvényei (pl. tojásírás, farsangtemetés, katonaeledel-kóstoló) mellett, a Gránátalma Egyesület úri hímzés műhelyei és a Hargita Megyei Művészeti Népiskola szabás-varrás évfolyamai is helyet kapnak majd.

„Úgy legyen a kultúrának, a népi tudás továbbadásának ezután is hajléka ez a ház, hogy ami negyed évszázadig eredményesen működött itt, minél inkább bővülhessen.” – fogalmazta meg a ház kulcsának átvételekor Kisné Portik Irén, néprajzkutató.

| www.eegrants.org | www.fonduri-patrimoniu.ro | www.gyergyoszentmiklos.ro | www.conacbenedek.ro

A projekt izlandi, liechtensteini és norvég alapokból valósult meg A Kulturális és természeti örökség megőrzése és revitalizációja - Kis értékű támogatások keretprogramban.